

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
Жовтневого районного суду міста Харкова

13.09.2023

Харків, 2023 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 13.09.2023 групою НПМ здійснено відвідування Жовтневого районного суду міста Харкова (далі – Суд).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Червякова Оксана Вікторівна, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в Харківській області;

Бохвалов Андрій Михайлович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини – керівник групи НПМ;

Омаров Руфат Мурад огли, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Суд знаходиться за адресою: вул. Полтавський Шлях, буд. 45, м. Харків, Харківська область.

Раніше відвідування Суду групами НПМ не здійснювалось.

Під час відвідування групою НПМ вивчено службову документацію, оглянуто приміщення Суду, камери в яких утримуються підсудні (засуджені), їх відповідність до вимог законодавства України та міжнародних стандартів. В день відвідування групою НПМ підсудні (засуджені) до Суду не доставлялись.

У зв'язку з відсутністю облаштованого бомбосховища співробітники та відвідувачі Суду використовують найближчі укриття за адресами: вул. Полтавський Шлях, буд. 47/49; вул. Полтавський Шлях, буд. 51; вул. Полтавський Шлях, буд. 53/55; вул. Євгена Котляра, буд. 4/6.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

1. Порушення права осіб на гідні умови тримання (стаття 25 Загальної декларації прав людини, частина 1 стаття 28 Конституції України, пункту 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди»).

У порушення вимог пункту 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» (далі – ДБН) кількість приміщень (камер) для підсудних (засуджених) не відповідає розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ.

В Суді є п'ять залів судових засідань, чотири з яких – для розгляду кримінальних справ. Але, в наявності лише дві камери, що не забезпечує роздільного тримання чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізолюваного тримання осіб, котрим заборонено спілкування між собою. У разі

одночасного доставлення підсудних (засуджених) до Суду для розгляду кримінальних справ, буде порушене їх право на особисту безпеку.

Окрім цього, одна із камер Суду не відповідає нормативу площі 4 м² на одну особу. В ній обладнано дві металеві клітки для підсудних (засуджених), розміри яких мають площу значно менше норми, а саме – 1,4 м² та 0,7 м².

В конвойній кімнаті та кімнатах для підсудних (засуджених) відчувається запах сигарет та спостерігається забруднення приміщень, наявні зайві сторонні предмети, пусті пляшки, сміття, що свідчить про недотримання санітарно-гігієнічних норм, нерегулярне або неналежне прибирання.

2. Порушення права на охорону здоров'я, медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

У порушення вимог частини першої статті 23 Закону України «Про лікарські засоби» в аптечці вартового приміщення виявлені лікарські засоби, термін придатності яких закінчився.

3. Порушення права осіб на рівний доступ до правосуддя (статті 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю та стаття 21 Конституції України).

Маломобільні групи населення можуть потрапити до приміщення Суду через центральний вхід. Однак, у порушення вимог ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», на другий поверх доступ для маломобільних груп населення обмежено через відсутність підйомних механізмів.

Санітарно-гігієнічне приміщення для маломобільних груп населення в Суді відсутнє, в наявності дерев'яний туалет для відвідувачів, який знаходиться на вулиці та не пристосований для користування ним маломобільними особами.

4. Право на забезпечення безпеки у суді.

У порушення вимог пункту 5.11 ДБН та Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженої спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція з організації конвоювання) територію Суду не обладнано боксом для заїзду спеціального автотранспорту варті та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних), або огороженою стоянкою для спеціального автотранспорту варті біля зовнішнього спеціального входу.

У порушення вимог пункту 6.5.3 ДБН вхідні двері приміщення для конвою не обладнано оглядовим віконцем із заслінкою, яка фіксується в зачиненому положенні.

У порушення вимог пункту 7.1.10 ДБН та Інструкції з організації конвоювання в приміщенні Суду не передбачено ізольованого маршруту для підсудних (засуджених) від камери до залів судових засідань для розгляду кримінальних справ.

В блоці, де розміщені камери для підсудних (засуджених), відсутній спеціальний санвузол для підсудних. Хоча у приміщенні Суду наявний санвузол для підсудних (засуджених), проте, він розміщений з іншого боку будівлі і маршрут до нього не ізолювано від відвідувачів та працівників Суду.

5. Інші порушення.

У Суду не забезпечені умови перебування людей згідно з санітарно-гігієнічними параметрами, встановленими ДБН В.2.2-9:2018 «Громадські будинки та споруди» та санітарно-епідеміологічними нормативами. Так, у порушення вимог пункту 9.9 ДБН у будівлі Суду відсутній санвузол для відвідувачів. в наявності дерев'яний туалет, який знаходиться на вулиці та не відповідає санітарно-гігієнічним параметрам та санітарно-епідеміологічним нормативам.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Державній судовій адміністрації України:

1. опрацювати питання щодо реконструкції будівлі Жовтневого районного суду міста Харкова та обладнання його приміщення у відповідності до вимог ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» та ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення»;
2. опрацювати питання щодо обладнання Жовтневого районного суду міста Харкова боксом для заїзду спеціального автотранспорту варту та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних), або огороженої стоянки для спеціального автотранспорту варту біля зовнішнього спеціального входу;
3. провести технічне переоснащення приміщень суду з урахуванням потреб маломобільних груп населення відповідно до вимог ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення».

Жовтневому районному суду міста Харкова:

1. розробити ізолюваний маршрут конвоювання підсудних (засуджених);
2. вжити заходів реагування щодо недопущення наявності в аптечках Суду ліків з простроченим терміном дії;
3. забезпечити дотримання санітарно-гігієнічних норм, регулярне прибирання, дезінфекцію в приміщеннях для тримання підсудних (засуджених).

Додатки: фото на 2 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ
головний спеціаліст
Відділу сприяння роботі
регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини

Андрій БОХВАЛОВ

Додатки до звіту
Фото

